

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi eläkesäätiölain ja
avustuskassalain muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eläkesäätiölakiin ja avustuskassalakiin lisätään säännös, joka koskee tilinpäätöstietojen julkisuutta. Ehdotus on yhdenmukainen muuta vakuutus-

toimintaa harjoittavia yhteisöjä koskevan lain-
säädännön kanssa.

Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan heti kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

**1. Nykyinen tilanne ja ehdotettu
muutos**

1.1. Eläkesäätiöitä koskevat tiedot

Työnantajan perustaman eläkesäätiön tarkoituksena on eläkesäätiölain (469/55) 1 §:n 1 momentin mukaan eläkkeiden ja niihin verrattavien muiden työsuhteen perusteella myönnettävien etujen antaminen työntekijöille ja näiden omaisille.

Eläkesäätiöiden toimintaa valvoo sosiaali- ja terveysministeriö. Ministeriö pitää niiden osalta rekisteriä, johon eläkesäätiölain 15 §:n mukaan on merkittävä: 1) säätiön nimi, kotipaikka ja tarkoitus; 2) milloin säännöt ja niihin tehdyt muutokset on vahvistettu ja säätiö on merkitty rekisteriin; 3) hallituksen jäsenten nimet ja heidän asuinpaikkansa; 4) kuka tai ketkä ovat oikeutetut kirjoittamaan säätiön nimen; 5) työnantaja, jonka liikkeen tai toiminnan yhteyteen säätiö on perustettu; sekä 6) jos säätiö on ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteää omaisuutta ja osakkeita annetun lain 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu säätiö, tätä koskeva maininta, jollei valtioneuvosto ole myöntänyt mainitun lain 3 c §:n nojalla poikkeusta. Elä-

kesäätiörekisteri ja siihen kuuluvat liitteet ovat eläkesäätiölain täytäntöönpanosta annetun asetuksen (509/55) 8 §:n mukaan julkisia ja ne on pidettävä kaikkien nähtävinä. Otteita niistä annetaan pyydettyäessä säädettyjä maksuja vastaan.

Työntekijäin eläkelain (395/61) mukaista toimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden rekisteröinti- ja valvontatehtäviä on osittain siirretty eläketurvakeskukselle (valtioneuvoston päätös 316/62).

Eläkesäätiöiden tulee eläkesäätiölain 25 §:n mukaan toimittaa ministeriölle vuosittain neljän kuukauden kuluessa tilivuoden päättymisestä tai ministeriön hyväksymänä myöhempänä ajankohtana tämän laatiman kaavan mukainen kertomus toiminnastaan ja tilastaan sekä ministeriön määräämässä kohtuullisessa ajassa antaa sille toiminnastaan muitakin tietoja, jotka ovat tarpeen valvontaa varten.

1.2. Avustuskassoja koskevat tiedot

Avustuskassojen, eli avustuskassalaissa (471/42) säädetynlaista sosiaalista henkilövaikutustoimintaa harjoittavien laitosten toimintaa valvoo avustuskassalain 89 §:n nojalla sosi-

aali- ja terveysministeriö. Ministeriö pitää avustuskassarekisteriä, johon on lain 66 §:n nojalla merkittävä: 1) kassan nimi, kotipaikka ja toimintapiiri; 2) minkä laatuksia avustuksia kassa myöntää; 3) aika, jolloin säännöt tai niiden muutokset on vahvistettu; 4) millä tavoin kassankokous on kutsuttava kokoon ja muut tiedonannot toimitettava; 5) kassan hallituksen jäsenten nimet ja heidän asuinpaikkansa; sekä 6) kuka tai ketkä ovat oikeutetut kirjoittamaan kassan nimen.

Avustuskassarekisteri ja siihen kuuluvat liitteet ovat avustuskassalain toimeenpanosta annetun asetuksen (909/42) 17 §:n mukaan julkisia, ja ne on pidettävä kaikkien nähtävänä. Otteita niistä annetaan pyydettyä säädettyjä maksuja vastaan.

Kassojen valvontaa ja rekisteröintiä on lakisääteisen eläke- ja sairausvakuutustoiminnan osalta siirretty osittain eläketurvakeskukselle ja kansaneläkelaitokselle (valtionneuvoston päätökset 316/62 ja 936/85 sekä sosiaaliministeriön päätös 445/64).

Avustuskassojen tulee avustuskassalain toimeenpanosta annetun asetuksen 23 §:n mukaan vuosittain kuukauden kuluessa siitä kassankokouksesta, jossa tilinpäätös on vahvistettu, toimittaa sosiaali- ja terveysministeriölle ministeriön vahvistaman kaavan mukainen kertomus kassan toiminnasta ja liittää mukaan hallituksen laatima kertomus ja tilinpäätös, tilintarkastajien lausunto sekä sanotun kassankokouksen pöytäkirja.

edellä mainitut asiakirjat ovat salassa pidettäviä.

Viralliset tilinpäätöstiedot vakuutusyhtiöiden ja vakuutusyhdistysten sekä muiden sellaisten yhteisöjen osalta, jotka ovat velvolliset toimittamaan sanotut tiedot kaupparekisteriin, ovat julkisia. Kun otetaan huomioon eläkesäätiöiden ja avustuskassojen harjoittaman toiminnan luonne ja vakuutustarkastustoiminnassa omaksuttu julkisuusperiaate, on tarkoituksenmukaista saattaa myös eläkesäätiöiden ja avustuskassojen tilinpäätöstiedot julkisiksi. Näin asiain tila yhtenäistyisi eikä tilinpäätöstietojen julkisuus riippuisi siitä, mille viranomaiselle ne toimitetaan.

Vakuutusyhtiöiden osalta on julkisuusperiaate toteutettu sisällyttämällä vakuutusyhtiölain (1062/79) 18 luvun 7 §:ään salassapitovelvollisuusperiaatteesta poikkeamaan oikeuttava säännös, joka antaa sosiaali- ja terveysministeriölle oikeuden sen estämättä, mitä asiakirjojen salassapitamisesta on säädetty, julkaista vakuutusyhtiöiden toimintaa, asemaa ja kehitystä valaisevia tilastoja ja niihin verrattavia tietoja, jotka on laadittu yhtäläisen perusteen mukaan kaikista yhtiöistä. Vastaavan sisältöinen säännös ehdotetaan lisättäväksi eläkesäätiö- ja avustuskassalakiin. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi, että sosiaali- ja terveysministeriön hallussa olevista eläkesäätiöiden sekä avustuskassojen tilinpäätöksistä ja hallituksen kertomuksista olisi jokaisella oikeus saada tietoja.

1.3. Tilinpäätöstietojen julkisuus

Eräitä poikkeuksia yleisten asiakirjain julkisuudesta sisältävän asetuksen (650/51) 1 §:n 1 momentin 9 kohdan nojalla ovat salassa pidettäviä asiakirjat, jotka sisältävät tulli-, tarkastus- ja muiden viranomaisten virkatoimissaan hankkimia tai saamia tietoja ja selvityksiä yksityisestä liike- ja teollisuustoiminnasta, elinkeinon ja ammatin harjoittamisesta taikka yksityisen taloudellisesta asemasta, mikäli se, jota asiakirja koskee, ei anna suostumustaan sen tiedoksi antamiseen.

Ministeriö on tällä perusteella katsonut, että sen valvovana viranomaisena haltuunsa saamat

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ehdotetuilla muutoksilla ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan heti kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 2 päivänä joulukuuta 1955 annettuun eläkesäätiölakiin (469/55) uusi näin kuuluva 25 a §:

25 a §

Viranomaisen hallussa olevan tässä laissa tarkoitetun asiakirjan julkisuudesta on voimassa, mitä yleisten asiakirjain julkisuudesta on säädetty. Sen estämättä, mitä asiakirjojen salassa pitämisestä on säädetty, sosiaali- ja terveysministeriö voi julkaista eläkesäätiöiden toimintaa, asemaa ja kehitystä valaisevia tilastoja ja niihin verrattavia tietoja, jotka on laadittu

yhtäläisen perusteen mukaan kaikista eläkesäätiöistä.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallussa olevista eläkesäätiöiden tilinpäätöksistä ja toimintakertomuksista on jokaisella oikeus saada tietoja.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

2.

Laki avustuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 19 päivänä kesäkuuta 1942 annettuun avustuskassalakiin (471/42) uusi näin kuuluva 90 a §:

90 a §

Viranomaisen hallussa olevan tässä laissa tarkoitetun asiakirjan julkisuudesta on voimassa, mitä yleisten asiakirjain julkisuudesta on säädetty. Sen estämättä, mitä asiakirjojen salassa pitämisestä on säädetty, sosiaali- ja terveysministeriö voi julkaista avustuskassojen toimintaa, asemaa ja kehitystä valaisevia tilastoja ja niihin verrattavia tietoja, jotka on

laadittu yhtäläisen perusteen mukaan kaikista avustuskassoista.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallussa olevista avustuskassojen tilinpäätöksistä ja hallituksen kertomuksista on jokaisella oikeus saada tietoja.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

Helsingissä 23 päivänä helmikuuta 1990

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Mauri Miettinen*

